

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Minimalne normy zatrudnienia pielęgniarek i położnych

Radca prawny Aleksandra Krzemińska

Opole, 20 lutego 2013 r.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Podstawa prawna:

Art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 ze zm.)

Podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą stosuje minimalne normy zatrudnienia pielęgniarek (przez co rozumie się także położne). Minimalne normy ustala kierownik tego podmiotu po zasięgnięciu opinii:

- 1) kierujących jednostkami lub komórkami organizacyjnymi określonymi w regulaminie organizacyjnym;
- 2) przedstawicieli organów samorządu pielęgniarek oraz
- 3) związków zawodowych pielęgniarek i położnych działających na terenie podmiotu.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Adresatem komentowanego art. 50 ust. 1, są wyłącznie podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami, a więc:

- 1) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- 2) jednostki budżetowe, w tym: państwowe jednostki budżetowe tworzone i nadzorowane przez:
 - Ministra Obrony Narodowej,
 - ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
 - Ministra Sprawiedliwości lub
 - Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,

posiadające w strukturze organizacyjnej ambulatorium, ambulatorium z izbą chorych lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Minimalne normy zatrudnienia pielęgniarek ustala **kierownik podmiotu leczniczego** niebędącego przedsiębiorcą, co należy rozumieć w ten sposób, iż **jest to jego wyłączna kompetencja**. Niemniej kierownik **bezwzględnie** zobowiązany jest do zasięgnięcia w tej sprawie opinii:

- 1) osób kierujących jednostkami lub komórkami organizacyjnymi określonymi (tj. wymienionymi) w regulaminie organizacyjnym;
- 2) przedstawicieli:
 - a) organów samorządu pielęgniarek - a więc kierownik winien skierować stosowne wystąpienie do okręgowej izby pielęgniarek i położnych
 - b) związków zawodowych pielęgniarek i położnych - ale tylko tych działających na terenie tego konkretnego podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Z omawianej ustawy o działalności leczniczej nie wynika, iż opinia tych podmiotów jest dla kierownika wiążąca. Zatem można przyjąć, iż kierownik musi jej zasięgnąć, nie jest natomiast nią związany.

Przyjmuje się bowiem, iż opinia jest wyrażeniem stanowiska innego podmiotu, które nie ma charakteru wiążącego dla osoby, która jest zobowiązana się o nią zwrócić.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Wobec tego uzyskanie opinii od właściwych podmiotów obliguje kierownika do dokonania analizy uzyskanego stanowiska, ale nie oznacza obowiązku wprowadzenia zmian do projektu minimalnych norm, pod warunkiem odpowiedniego uzasadnienia nieuwzględnienia opinii.

Konsekwencją pominięcia w ogóle uzyskania opinii może być istotne naruszenie trybu ustalania norm prowadzące do ich nieważności.

Jednakże można przyjąć, iż gdy kierownik o opinię nie wystąpił, a wystąpienie o nią i uzyskanie opinii nie spowodowałoby zmian treści projektu norm, wówczas takie naruszenie można by uznać za nieistotne, wobec czego nie skutkowałoby stwierdzeniem ich nieważności.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Kierownik nie ma swobody w ustalaniu tych norm.

Sposób ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek ustala bowiem Minister Zdrowia w drodze rozporządzenia.

Kieruje się w tym przypadku – jak mówi ustawa - celem w postaci zapewnienia właściwej jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych.

W istocie więc to od treści rozporządzenia zależeć będzie, jak bardzo uściśli sposób ustalania minimalnych norm i ile swobody pozostawi kierownikowi.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Coroczna kontrola

To, czy podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą stosuje minimalne normy zatrudnienia pielęgniarek, a więc także to, czy je ustalił, podlegać będzie corocznej ocenie ze strony:

- ministra właściwego do spraw wewnętrznych w odniesieniu do podmiotów leczniczych, dla których jest podmiotem tworzącym,
- Ministra Zdrowia - odniesieniu do pozostałych podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Minister będzie wykonywał wskazany obowiązek zlecając czynności kontrolne, któremuś z następujących podmiotów:

- 1) wojewodom;
- 2) konsultantom krajowym;
- 3) jednostkom organizacyjnym podległym lub nadzorowanym przez tego ministra, czy też
- 4) organom samorządów zawodów medycznych;
- 5) medycznym towarzystwom naukowym;
- 6) uczelniom medycznym;
- 7) instytutom badawczym;
- 8) specjalistom z poszczególnych dziedzin medycyny.

O wynikach przeprowadzonej kontroli informowany jest podmiot tworzący.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Rozporządzenie

Ministra Zdrowia z dnia 28 grudnia 2012 r.

**w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia
pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych
niebędących przedsiębiorcami (Dz.U. 2012 r. poz. 1545)**

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Wyróżnia się różne sposoby ustalania minimalnych norm, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności.

Inne zasady dotyczą tych sytuacji gdy, podmiot wykonuje działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, inne gdy w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

W przypadku tych pierwszych rozróżnienie wprowadzono w zależności od profilu oddziały czy zakresu leczenia.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Podstawowe kryteria dla stacjonarnej i całodobowej opieki:

- 1) zakres i rodzaj udzielanych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych;
- 2) liczba pacjentów obejmowanych opieką w danym roku;
- 3) wyposażenie, w szczególności w sprzęt i aparaturę medyczną, techniczną oraz środki transportu i łączności;
- 4) harmonogram czasu pracy;
- 5) średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских i średni czas dyspozycyjny,
- 6) właściwa kategoria opieki ustaloną dla pacjenta;
- 7) liczba pacjentów zakwalifikowanych do danej kategorii opieki;
- 8) stan zatrudnienia i organizacji pracy w jednostkach lub komórkach organizacyjnych nieudzielających świadczeń zdrowotnych.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Do ustalania minimalnej normy nie wlicza się zatrudnionej w podmiocie kadry kierowniczej pielęgniarskiej lub położniczej, z wyłączeniem pielęgniarek lub położnych:

- oddziałowych,
- zastępców oddziałowych,
- pielęgniarek lub położnych koordynujących,
- zastępców pielęgniarek lub położnych koordynujących.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

KRYTERIUM W LECZENIU STACJONARNYM I CAŁODOBOWYM

średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских (bezpośredni i pośredni) oraz **średni czas dyspozycyjny**

świadczenia pielęgniarские bezpośrednie:

- świadczenia pielęgnacyjne,
- terapeutyczne,
- diagnostyczne i inne.

świadczenia pielęgniarские pośrednie:

- czynności administracyjne,
- dokumentowanie przygotowania stanowisk pracy,
- przekazywanie zmiany,
- posiedzenia zespołu terapeutycznego
- wyjścia do laboratorium, apteki, pracowni diagnostycznych

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских bezpośrednich:

$$\mathbf{Tśpb = (NI \times TśpbI) + (NII \times TśpbII) + (NIII \times TśpbIII)}$$

Tśpb - średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских bezpośrednich,

N- średnia liczba pacjentów za poprzedni rok kalendarzowy poprzedzający ustalenie minimalnej normy (NI - kategoria opieki I, NII - kategoria opieki II, NIII - kategoria opieki III),

TśpbI - średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских bezpośrednich dla kategorii opieki I,

TśpbII- średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских bezpośrednich dla kategorii opieki II,

TśpbIII - średni dobowy czas świadczeń pielęgniarских bezpośrednich dla kategorii opieki III,

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Średni dobowy czas wykonania świadczeń pielęgnarskich **pośrednich**,
wynosi od **10% do 25%** średniego dobowego czasu świadczeń
pielęgnarskich bezpośrednich. Ten czas ten określa się, biorąc pod
uwagę organizację pracy w podmiocie.

Symbol: Tśpp

Suma średniego dobowego czasu wykonania świadczeń pielęgnarskich
bepośrednich oraz pośrednich stanowi:

średni dobowy czas świadczeń pielęgnarskich całkowity

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Średni dobowy czas świadczeń pielęgnarskich całkowity stanowi jedną z wartości (symboli) do podstawienia do wzoru na wyliczenie podstawy obliczenia minimalnych norm.

WZÓR:

$$Le = T_{\text{spc}} \times 365 / T_d$$

Le - liczbę etatów lub równoważników etatów - stanowiącą podstawę obliczenia minimalnej normy,

Td - średni czas dyspozycyjny pielęgniarki lub położnej w ciągu roku,

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Td - średni czas dyspozycyjny pielęgniarki lub położnej w ciągu roku

$$Td = T_{\text{scp}} - (T_{\text{scuw}} + T_{\text{scod}} + T_{\text{sc kp}} + T_{\text{sczl}})$$

T_{scp} - średni czas pracy w dniach,

T_{scuw} - średni czas urlopu wypoczynkowego w dniach,

T_{scod} - średni czas ustawowo przysługujący na opiekę nad dzieckiem w dniach,

$T_{\text{sc kp}}$ - średni czas przeznaczony na realizację kształcenia podyplomowego w dniach,

T_{sczl} - średni czas nieobecności w pracy usprawiedliwiony zaświadczeniem lekarskim w dniach.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Kwalifikowanie pacjenta do danej kategorii opieki

W zależności od rodzaju oddziału wyróżnia się trzy lub dwie kategorie.

W przypadku systemu trzech kategorii kwalifikuje się pacjenta wg zasady:

- 1) **kategoria opieki I** - kryteria kategorii opieki I lub nie więcej niż dwa kryteria z kategorii opieki II, lub nie więcej niż jedno kryterium z kategorii opieki III;
- 2) **kategoria opieki II** - co najmniej trzy kryteria kategorii opieki II lub nie więcej niż dwa kryteria z kategorii opieki III;
- 3) **kategoria opieki III** - co najmniej trzy kryteria kategorii opieki III.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

W przypadku systemu **dwóch** kategorii kwalifikuje się pacjenta wg zasady:

- 1) **kategoria opieki I** - kryteria kategorii opieki I lub nie więcej niż dwa kryteria z kategorii opieki II,
- 2) **kategoria opieki II** - co najmniej trzy kryteria kategorii opieki II

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Przykładowe wyliczenie minimalnej normy dla oddziału chorób wewnętrznych (liczba pacjentów – 30) wzór: $Le = Tśpc \times 365 / Td$

Kwalifikacja pacjentów do danej kategorii wg załącznika nr 1:

I kategoria **10** pacjentów- czas świadczeń pielęgnacyjnych bezpośrednich wynosi 38 minut

II kategoria **12** pacjentów- czas świadczeń pielęgnacyjnych bezpośrednich wynosi 95 minut

III kategoria **8** pacjentów- czas świadczeń pielęgnacyjnych bezpośrednich wynosi 159 minut

$Tśpb = (NI \times TśpbI) + (NII \times TśpbII) + (NIII \times TśpbIII),$

$Tśpb = (10 \times 38 \text{ min.}) + (12 \times 95 \text{ min.}) + (8 \times 159 \text{ min.})$

$Tśpb = (380) + (1140) + (1272) = 2792 \text{ min.}$

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Zakładany czas świadczeń pielęgnarskich pośrednich np. 15 %
 $T_{\text{spb}} = 418 \text{ min.}$

Wzór: $T_{\text{spc}} = T_{\text{spb}} + T_{\text{sp}}p$

$T_{\text{spc}} = 2\,792 \text{ min.} + 418 \text{ min.} = 3\,210 \text{ min} = 53,5 \text{ h}$

$53,5 \text{ h.} : 7,58 \text{ h (7,35 min.)} = 7,06 \text{ dni}$

$Le = T_{\text{spc}} \times 365 / T_d$

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Td- średni czas dyspozycyjny pielęgniarzki lub położnej w ciągu roku

$$Td = T\acute{s}cp - (T\acute{s}cuw + T\acute{s}cod + T\acute{s}ckp + T\acute{s}czl)$$

T \acute{s} cp - średni czas pracy w dniach - **252 dni (21 dni roboczych x 12 miesięcy)**

T \acute{s} cuw - średni czas urlopu wypoczynkowego w dniach- **26 dni**

T \acute{s} cod - średni czas ustawowo przysługujący na opiekę nad dzieckiem w dniach **-1 lub 2,**

T \acute{s} ckp - średni czas przeznaczony na realizację kształcenia podyplomowego w dniach **(np.1-5 dni),**

T \acute{s} czl - średni czas nieobecności w pracy usprawiedliwiony zaświadczeniem lekarskim w dniach – **np. 5 dni**

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

$T_{\text{scp}} - (T_{\text{scuw}} + T_{\text{scod}} + T_{\text{scpk}} + T_{\text{sczl}}) = T_d$ - średni czas dyspozycyjny pielęgniarki lub położnej w ciągu roku,

$252 \text{ dni} - (26 \text{ dni} + 1 \text{ dzień} + 1 \text{ dzień} + 5 \text{ dni}) = 219 \text{ dni}$

$219 \times 7,58 (7,35 \text{ min.}) = 1660 \text{ h}$

$T_d = 219 \text{ dni}$

PODSTAWA USTALENIA MINIMALNEJ NORMY

wzór: $Le = T_{\text{spc}} \times 365 / T_d$

$Le = 7,06 \times 365 / 219 = 11,77 \text{ etatów}$

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

WYJATKI OD PODSTAWOWEGO SPOSOBU WYLICZENIA:

A) Oddziały o profilu:

- 1) anesteziologia i intensywne terapie (stanowisko intensywnej terapii) lub innej jednostki lub komórki organizacyjnej podmiotu o tym profilu,*
- 2) neonatologicznym lub innej jednostki lub komórki organizacyjnej podmiotu o tym profilu*

- odwołanie się do minimalnych norm wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.³⁾) dotyczących świadczeń z zakresu leczenia szpitalnego, odnoszące się do odpowiedniego poziomu referencyjnego.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

B) świadczenia z zakresu leczenia uzależnień

Stosuje się następujące kryteria ograniczone do:

- 1) zakresu i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych;*
- 2) liczby pacjentów obejmowanych opieką w danym roku;*
- 3) wyposażenia, w szczególności w sprzęt i aparaturę medyczną, techniczną oraz środki transportu i łączności;*
- 4) harmonogramu czasu pracy;*
- 5) stanu zatrudnienia i organizacji pracy w jednostkach lub komórkach organizacyjnych nieudzielających świadczeń zdrowotnych.*

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

C) SOR i izba przyjęć

Stosuje się następujące kryteria ograniczone do:

- 1) zakresu i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych;*
- 2) wyposażenia, w szczególności w sprzęt i aparaturę medyczną, techniczną oraz środki transportu i łączności;*
- 3) harmonogramu czasu pracy.*

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

D) blok operacyjny – norma na jeden stół operacyjny w trakcie zabiegu operacyjnego (1 pacjent)

Stosuje się następujące kryteria ograniczone do:

- 1) zakresu i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych;*
- 2) liczby pacjentów obejmowanych opieką w danym roku;*
- 3) wyposażenia, w szczególności w sprzęt i aparaturę medyczną, techniczną oraz środki transportu i łączności;*
- 4) harmonogramu czasu pracy;*
- 5) stanu zatrudnienia i organizacji pracy w jednostkach lub komórkach organizacyjnych nieudzielających świadczeń zdrowotnych.*

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

W przypadku:

- utworzenia nowego podmiotu,
- zmiany rodzaju działalności leczniczej lub zmiany zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych skutkujących:
 - a) utworzeniem nowego oddziału lub innej jednostki lub komórki organizacyjnej
 - b) zmianą profilu tego oddziału, jednostki lub komórki, przy ustalaniu minimalnych norm uwzględnia się:
 - 1) *planowany zakres i rodzaj świadczeń zdrowotnych;*
 - 2) *planowaną liczbę pacjentów;*
 - 3) *wyposażenie, w szczególności w sprzęt i aparaturę medyczną, techniczną oraz środki transportu i łączności;*
 - 4) *harmonogram czasu pracy;*
 - 5) *stan zatrudnienia i organizacji pracy w komórkach organizacyjnych nieudzielających świadczeń zdrowotnych.*

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Minimalną normę (w przypadku nowych podmiotów, tworzenia nowych jednostek lub zmiany profilu) ustala się na **okres roku**, licząc od dnia wpisu podmiotu albo wpisu zmian do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą (rejestr wojewody).

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Działalność lecznicza w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - przy ustalaniu minimalnych norm uwzględnia się:

- 1) wielkość i rozległość terytorialną oraz strukturę demograficzną i narażenia środowiskowe charakterystyczne dla obszaru działania tego podmiotu;
- 2) zakres i rodzaj udzielanych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych, z uwzględnieniem świadczeń zdrowotnych udzielanych w miejscu zamieszkania, nauki lub pobytu pacjenta;
- 3) liczbę pacjentów obejmowanych opieką w danym roku;
- 4) wyposażenie, w szczególności w sprzęt i aparaturę medyczną, techniczną oraz środki transportu i łączności;
- 5) harmonogram czasu pracy;
- 6) wykonywane obowiązki związane z prowadzeniem kształcenia podyplomowego;
- 7) stan zatrudnienia i organizacji pracy w komórkach organizacyjnych nieudzielających świadczeń zdrowotnych.

Chlebowska, Kubacka - Płoskonka, Krzemińska
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Minimalne normy ustala się co najmniej raz na trzy lata.

Minimalne normy ustalone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mogą być stosowane nie dłużej niż do dnia 31 marca 2014 r.

Dziękuję za uwagę

Aleksandra Krzemińska

krzeminska@radcyprawni.opole.pl

*ul. Ligonía 13/4, 45-362 Opole | tel.: (077) 453 12 17 | fax: (077) 453 02 93
e-mail: kancelaria@radcyprawni.opole.pl | www.radcyprawni.opole.pl
NIP 7542954923 | KRS 0000316483 | Regon 160220424*